

MU

Avant Tout, Discipline

Revital Cohen en Tuur van Balen

14 juli – 17 september 2017

Het is zomer in 2000 en miljoenen Amerikanen wachten nog steeds op hun Playstation 2, een spelcomputer eerder dat jaar gelanceerd. Producent Sony vertelt de consumenten dat ‘productieproblemen’ de reden achter de vertraging zijn, maar de werkelijke reden is de drastische stijging in de prijs van coltan, een dofzwart metaalerts waarvan de elementen niobium en tantalum worden geëxtraheerd. Tantalum van coltan wordt gebruikt in vrijwel elk elektronisch product en het grootste deel van de wereld voorziening komt uit Oost-Congo, een regio gevangen in een spiraal van conflict en geweld. Hoewel het mineraal niet de oorzaak van het conflict is, speelt de mijnbouw en handel een centrale rol in de financiering van strijdende partijen; onzichtbaar van een afstand, onzichtbaar dankzij de afstand. Met *Avant Tout, Discipline*, in MU van 14 juli tot en met 17 september, presenteert het kunstenaarsduo Revital Cohen en Tuur van Balen recent werk waarin ze mineralen met megabytes verbinden, productie met consumptie, en de aarde met de *cloud*.

PERSBERICHT

Opening

Vrijdag 14 juli 2017
vanaf 20.00 uur

Expositie

14 juli – 17 september 2017

BEELD:
Revital Cohen en Tuur Van Balen

De titel van de tentoonstelling is een slogan die Van Balen tegenkwam in het kantoor van de geheime dienst in Numbi, een mijnstadje in het oosten van Congo: *Discipline Voor Alles*. Discipline klinkt misschien cynisch in het mineraalrijke Zuid Kivu met zijn zelfbenoemde autoriteiten, omkoperij en schimmige praktijken. Maar als je wat afstand neemt valt alles op zijn plaats. De duizenden mannen die op de aarde inhakken en zwoegen om het kostbare cassiteriet en coltan te delven; de motorrijders die de mineralen naar de dichtstbijzijnde stad rijden; de lorries die ze naar de kust brengen waar ze verscheept worden naar verwerkingsinstallaties en elektronicafabrieken over de hele wereld, en vooral China. En weer de talloze arbeiders die telefoons in elkaar zetten, laptops, gameconsoles enzovoorts die uiteindelijk terechtkomen bij miljarden consumenten. Congo verbindt ons door de onderdelen in onze apparaten maar het doet zoveel meer. Het neemt ons op in een non-stop ritme van werk en ontspanning – we zijn ingeplugd, medeplichtig, gedisciplineerd door consumptie. Dat is de realiteit die Cohen en Van Balen onderzoeken in hun recente werk.

Hun meest recente project: *Trapped in the Dream of the Other* toont hoe de kunstenaars hun werk invoegen in de ketens van vraag en aanbod die de DRC verbinden met China en Europa. Ze maakten speciaal vuurwerk in een fabriek in China en importeerden het in Congo om het deels op afstand - vanuit Londen – af te steken in een coltanmijn in de provincie Zuid Kivu. In deze opvoering van het landschap komen film, droom en first-person-shooter samen als een realisatie van een virtuele wereld.

Gilles Deleuze sprak over de ideeën van cineast Vincente Minelli toen hij zei: “Pas op voor de dromen van andere mensen, want als je vastzit in de droom van de ander, ben je genaaid.” En het is zo: linksom of rechtsom worden we altijd wel ergens geraakt door de dromen van anderen, of eigenlijk door hun plannen en ambities. Tegelijkertijd valt niet te zeggen hoe anderen verstrikt raken in ons eigen consumptie Utopia.

Intussen hebben ‘wij’ – consumenten, inwoners van het Westen – geen idee waar de apparaten vandaan komen die zo’n centrale rol spelen in onze levens. We weten dat onze smartphone waarschijnlijk in China is gemaakt en daar houdt het meestal mee op. Onwetendheid omtrent de herkomst van essentiële alledaagse zaken is niet nieuw natuurlijk, evenmin als de tegenstelling tussen stad en platteland, maar het besef dat we allemaal verbonden zijn in een wereldwijde economie komt nauwelijks

Over MU

MU is een avontuurlijke gids in de buitenwijken van de hedendaagse kunst van nu en straks voor een breed en jong publiek. MU laat hybride talenten ontkiemen. MU is een open en dynamische instelling, die op Strijp S exposities maakt. Het programma van MU ademt de 21ste-eeuwse praktijk van creatieve multidisciplinaire samenwerking.

Voor het laatste nieuws en updates bezoek onze [website](#).

verder dan het oppervlak van onze beeldschermen. Cohen en Van Balen zijn er goed in om die ironische contradictie binnenstebuiten te keren. Letterlijk soms, zoals in *D/AlCuNdAu*, waarvoor ze 25 harde schijven sloopten omwille van het aluminium (Al), koper (Cu), neodymium (Nd) en goud (Au) dat ze bevatten.

Op vergelijkbare wijze wonnen ze goud uit moederborden om het in Retour uit te strooien in een Congolese goudmijn. Je zou de werken ook kunnen zien als extreme vormen van reverse engineering. Andere presentaties zijn poëtischer en associatiever, zoals de filminstallatie *Dissolution (I Know Nothing)* dat, geïnspireerd door zee-schilderijen uit de Nederlandse Gouden Eeuw, actuele beelden van mijnbouw, transport, productie, vuurwerk, aarde, leeds en grondstoffen combineert met filmbeelden uit koloniaal Congo. In een van de meest veelzeggende scenes filmt de camera het water, waarschijnlijk vanaf de boeg naar beneden, om langzaam omhoog te kantelen en te stoppen vlak voor de horizon in beeld komt. Je weet dat hij er is.

Nadat Congo gevangen was in de dromen van koning Leopold II werd het een Belgische kolonie, waar Van Balens grootvader werkte als arts. Deze persoonlijke connectie, het familiealbum, herinneringen aan 8 mm projecties, voegt een laag toe aan het werk; het verklaart niets en hoeft dat ook niet te doen. Congo is geen plaats maar een mythisch landschap of een Hof van Eden vol mollen. In die zin is het erg interessant om *Dissolution* te vergelijken met *From Below*, dat het levendige maar onherbergzame oppervlak vastlegt van IJslands geologie. Symbolisch voor een tektonische verschuiving van wereldwijde digitale datastromen vervangt de film opgeslagen herinneringen door gestolde lava en financiële markten door prachtige modderige geisers. De wolken zijn de cloud en hoe langer je kijkt, hoe meer alles beweegt en borrelt en verschuift.

Als moderne alchemisten geduldig op zoek naar goud combineren Cohen en Van Balen de natuurlijke elementen – aarde, water, lucht en vuur – met zeldzame elementen van het periodiek systeem en alomtegenwoordige elementen van de digitale wereld. Onvermoeibaar onderzoeken ze industriële ontwikkelingen die ze verbinden met uiteenlopende plaatsen en tijden, met fabrieken, mijnen, grondstoffen en mensen. Door zich midden in de productieprocessen te plaatsen, transformeren ze nietsvermoedende wereldwijde netwerken tot kunst die schijnbaar onophoudelijk nieuwe connecties genereert.